

Glas zaveznikov

Leto II - Št. 262

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 4 lire

TRST, četrtek 25. aprila 1946

UREDNIŠTVO: Via S. Pellico 12 Telefon št. 93354 in 94445

UGLASI: Cena za millimeter visine (širina ena kolona): trgovski L. 27, mrtvaški L. 56 (osmrtnice L. 100), objave L. 20, finančni in pravni oglasi L. 45. V vsebini lista (tekstni oglaš) L. 45. Dajev na vstet. Pladljivo v naprej. Oglaš sprejema izključno: S.P.I., Società per la Pubblicità in Italia, Trst, ul. Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 4 (zaostale L. 8). Rokopisov ne vračamo.

GROMIKO NE BO PRISOSTVOVAL NADALJNJIM RAZGOVOROM

MARSHALLOVI RAZGOVORI

London, 25. aprila — Posebni odposlanec predsednika Trumana general Marshall se je v Chungkingu sestel z generalom Čang Kajkom in voditeljem komunistov generalom Čou En Laijem.

ODLOČILNO RAZDOBJE POLOŽAJA V MANDŽURIJI

LONDON, 25. aprila — Dopisnik lista «Daily Herald» piše iz Mukdena: Trenotno nadzoruje osrednja kitajska vlada samo okoli 10% celotnega ozemlja Mandžurije, ki meri 1.265.000 kvadratnih kilometrov. Področje, ki je pod komunistično zasedbo, se polagoma s sovjetskimi umikom veča. Nove velike vojaške enote kitajske narodne vlade, ki so prišle z južne strani velikega kitajskega zidu, so v zadnjih 48 urah korakale skozi Mukden ter se pomikale proti severu v smeri bežišča na področju Čangčuna.

Z ozirom na ta dejstva predvidevamo v Mukdenu, da se bo v kratkem začela velika ofenziva oboroženih sil kitajske narodne vlade, če ne dosežejo prav kmalu miru, ki bi zadovoljil obe stranki. Jasno je, da sta stopa položaj v Mandžuriji v odločilno razdobje.

Belovanje teroristov na Javi in Celebesu

BATAVIA, 25. aprila — Kot javlja torkovo zavezniško poročilo, so indonezijski teroristi na področju Buitenzorga (46 km jugovzhodno od Batavia) umorili devet oseb, med njimi tudi dva otroka dveh anglo-indijskih družin. Aretirali so štiri osumljene osebe.

Na letališču v Bataviji je v torek strmojavilo japonsko šolsko letalo, ki je bilo last ljudske vojske indonezijske republike. To je prvo indonezijsko letalo z rdečimi in belimi znaki, ki je padlo na letališču pod zavezniškimi nadzorom. Moštvo je ostalo živo in zdravo.

Kot poročila Reuters, se na raznih indonezijskih otokih nadaljujejo spopadi med indonezijskimi ekstremističnimi elementi in zavezniškimi oddelki. Ponedeljsko poročilo zavezniškega glavnega štaba v Bataviji javlja, da so v Kilaki na jugovzhodnem Celebesu teroristi napadli oddelke nizozemske policije. Policija je imela 5 mrtvih, 1 ranjenega in 8 pogrešanih. Poslali so ojačeno. Na področju Pelopo na osrednjem Celebesu se po uradnem poročilu skupini 200 ekstremistov zadržuje neki japonski opazovalec.

Na erajskem potoju Bali so ubili 4 teroriste, 13 pa so jih ujeli. Na Javi je bil ubit član patrulje nizozemske mornarice. Na področju Semarang so zadržali samo puškarjenje in delovanje minometov. Včerajšnje poročilo javlja, da je nizozemska patrulja v bližini Buitenzorga, ki sta padla v zasedo, našla sled oborožene tolpe, ki ji, kot menijo, poveljuje dva japonska ubežnika. Indonezijske republikanske oblasti so poslele avstralskemu zastopniku v Bataviji opravilo: nota pravi, da sta postala častnika krtev enapadale množice.

Odklonitev predloga pomeni moč Varnostnega sveta

Danes špansko vprašanje

NEW YORK, 25. aprila — Posebni «Reutersjev» dopisnik poroča, da so predstavniki Združenih narodov pozdravili odklonitev predloga, po katerem naj bi perzijsko vprašanje odstavili z dnevnega reda, kot zamoglasje moči Varnostnega sveta.

Nekateri odposlanci so omenili, da je sovjetski odposlanec Gromiko prepel odklonitev sovjetskega predloga samo na ta način, da se je v zadnjem trenutku pridružil kompromisnemu predlogu francoskega odposlanca, da predložijo vprašanje v preučitev glavnemu tajniku Združenih narodov. Odklonitev je tudi zahteval po glasovanju o svojem predlogu, ko je glasovanje o francoskem predlogu pokazalo, da bi sovjetski predlog doživel takoj popoln poraz.

Gromikov predlog je onemogočil francoskemu odposlancu, da zavzame stališče do prvotnega sovjetskega predloga, ker bi se zaradi glasovanja o sovjetskem predlogu glasovalo lahko zmanjšalo samo na glas Poljske.

Izvedeli smo, da je sovjetski odposlanec Gromiko v dolgem govoru, ki je imel na zadnjem zasedanju, izpodbijal mnenje pravnih izvedencev Varnostnega sveta, ki so z večino glasov potrdili pravico Sveta kot takega, da odloči perzijsko vprašanje na dnevnem redu, enako pa tudi pravico članov Sveta, da odklonijo perzijski predlog po odstavitvi vprašanja z dnevnega reda.

Končna razprava je bila tiha. Gromikovega predloga, marveč predloga francoskega delegata Bonnetta, ki je zahteval naj tajništvo zbere podatke za poročilo, ki ga bo Varnostni svet podal glavni skupščini, ki se bo sestala septembra. Ameriški odposlanec Steintinus k temu izjavil, da to slabi prejšnji sklep Varnostnega sveta in pomeni umaknitev perzijskega vprašanja z dnevnega reda. Izjavil je, da mora imeti Varnostni svet oblast, ki odgovarja njegovi odgovornosti.

Ko so francoski popravljajni predlog odklonili, je Gromiko izjavil, da je obdržanje perzijskega vprašanja na dnevnem redu v nasprotju s statutom Združenih narodov in da zaradi tega ne more več prisostvovati razgovorom.

Izvedeli smo, da bo Svet na današnjem zasedanju reševal francosko-špansko vprašanje. Ko so francoski popravljajni predlog odklonili, je Gromiko izjavil, da je obdržanje perzijskega vprašanja na dnevnem redu v nasprotju s statutom Združenih narodov in da zaradi tega ne more več prisostvovati razgovorom.

MUSSOLINIJEVO TUPLJO PREGLED AVTOMOBILA NAMENJENIH V RIM

RIM, 25. aprila

V zvezi z izginotjem Mussolinijevega trupla poročajo, da je rimska policija iz varnostnih razlogov odredila strogo nadzorstvo in v leteliščih oddelki zaprli vse dohodne ceste s severa v prestolnico. Pregledali bodo vse avtomobile, namenjene v Rim.

Preiskava o izginotju Mussolinijevega trupla je lahko natočno rekonstruirala potek ugrabitve. Neznanci so prišli na pokopališče s severne strani, kar je nasproti glavnemu vhodu; tam blizu so od treh zjutraj dalje opazili čakajoči avtomobil.

Ugrabitelji so ograjo verjetno prekosili, ker kaže sledove čevljev in organskih njev. V bližini ograje, kjer so napravili truplo v vreco ali ga zavili, v nekaj blaga, so našli dva elementa in nekaj kosov blaga, ki je isto kot blago, ki je ostalo v kralji. Truplo so prepeljali z oddelka 16 do zidu s samokolicno.

Neznanci so se nato odpeljali proti avtocesti. Preiskava je v teku.

BELGIJSKO SODELOVANJE

Belgijski obrambni minister je včeraj izjavil, da bo poveljeval belgijskim zasedbenim silam v Nemčiji Belgijce; belgijske sile bodo štele 42 tisoč moč.

O ŽIDOVSKEM VPRAŠANJU

London, 25. aprila — Britanska in ameriška vlada sta sprejeli poročilo anglo-ameriške preiskovalne komisije o židovskem vprašanju v Palestini in Evropi.

IMPERIALNA KONFERENCA

LONDON, 25. aprila

Vojaški voditelji, med njimi maršal lord Alan Brooke, maršal RAF-a lord Tedder in general sir Hastings Ismay, so se včeraj udeležili zasedanja ministrskih predsednikov imperija, ki se je nadaljeval pod predsedstvom britanskega ministrskega predsednika Clementa Attleeya v Downing Street št. 10.

Navzoč je bil tudi zunanji minister Bevin; na razgovor so povabili tudi ministra za kolonije G. H. Halla. Ministrskega predsednika Južne Afrike maršala Smutsa pričakujejo v Londonu koncem tedna.

Trenotno preučujejo ministrski predsedniki obrambo ozemlja imperija, posebno na Pacifiku in v jugovzhodni Aziji. Z vojaškimi voditelji se posvetojuje o sestavi načrtov za celotni obrambni ustroj Združenih narodov.

Laburistični «Daily Herald» piše v pozdravu konferenci britanskega imperija, ki je zdaj v Londonu, sledeče: «Ne obotavljamo se priznati, da je Commonwealth v celoti že dolgo premagal tisti imperializem, ki so mu ga prej očitali.

Tisti, ki se bodo sestajali v prihodnjih tednih v poslopiju ministrskega predsedstva, so svobodni ne pa plahi glasniki avroboščin. Če se spoznamo o končni odločitvi ali pa ne, bo vsak kazal svetu politične smerice svojega naroda.

FRANCOSKI SOCIALISTI ODKLONILI PREDLOG KOMUNISTOV

LONDON, 25. aprila

Socialistična stranka je v torek odklonila komunistično ponudbo za skupno kampanjo za ustanovitve ene same zbornice, ki bi glavni predmet prihodnjega narodnega referenduma.

Predhodna pogajanja med Anglijo in Egiptom

Zahteve Sudana

KAIRO, 25. aprila — Čeprav je egiptovski ministrski predsednik Ismail Sidki paša izjavil, da se bodo nadaljevala predhodna pogajanja za revizijo anglo-egiptovske pogodbe, se uradna pogajanja po narodnem prazniku, ki so ga praznovali v ponedeljek, niso pričela. V torek so se člani britanskega in egiptovskega odposlanstva udeležili kosila, ki ga je priredil egiptovski ministrski predsednik.

Kot je videti, je akušal Sidki paša pred pričetkom sestanka med britanskim in egiptovskim odposlanstvom najti temelj za potek pogajanj. Kot je mogoče razvideti iz egiptovskih tiskovnih komentarjev, osredotočajo Egipčani pozornost na evakuacijo britanskih čet in so bolj voljni, da odložijo končno rešitev sudanskega vprašanja.

Obisk sudanskega odposlanstva in njegova zahteva po svobodni in demokratični sudanski vladi je zelo razočaral tiste Egipčane, ki zahtevajo enotnost nileške doline pod kairsko vlado. Zaradi tega poziva tisk naj rajši posveti večjo pozornost vojaškim posledicam, ki izhajajo iz revizije pogodbe, namesto da bi poudarjali takojšnjo evakuacijo britanskih čet. Istočasno poziva tisk k bolj pomirjavni formuli v pogledu Sudana.

KONEC STAVKE V PALESTINI

Jerusalem, 25. aprila

Uradno poročajo, da je v torek popolnoma prenehalo splošno stavka 50.000 vladnih uradnikov v Palestini.

Oboroženi ekstremisti so v torek ob belem dnevu blizu železniške postaje v Tel Avivu z ročnimi bombami napadli vlak kraljevih pionirjev.

Neka druga skupina ekstremistov je istočasno napadla policijsko postajo v Ramat Ganu v predmestju Tel Aviva.

„NITI PEDI...“ PRAVI SARADŽOGLU

ANKARA, 25. aprila

Turški ministrski predsednik Saradžoglu je včeraj izjavil ameriškim diplomatom, da Turčija ne bo odstopila nobenemu — niti prijatelju niti sovražniku — niti peti ozemlja.

Med razgovorom, o katerem je dopisnik po radiu poročal v Združene države, je Saradžoglu izjavil, da je Turčija odločena, da se bo držala dogovora v Montreuxu, ki predvideva svobodno uporabo Dardanel za ladje vseh držav, in sicer v miru in v vojni, da pa mora ožina ostati pod turško upravo.

Dopisnik je takole tolmačil to izjavo: «To je jasn odgovor na vztrajajoče glasove sovjetskih zahtev po oporišču v ožini.

PERZIJSKE VOLITVE

Teheran, 25. aprila

Teheranska radijska postaja je včeraj javila, da je ministrski predsednik Sultaneh imenoval volivni svet, ki bo nadziral potek volitev, ki bodo verjetno prihodnje ga junija.

V tej zvezi je teheranska radijska postaja javila, da bo imel svet nalogo zagotoviti pri volitvah polno svobodo brez vsakega notranjega ali zunanega pritiska.

„Ne moremo upati niti na mir niti na procvit, dokler drugi narodi zaradi pomanjkanja, bolezni in nesreče siradajo najnujnejših sredstev za obstoj. Združeni narodi, prav posebno pa še produktivne države, morajo začeti skupno akcijo, ki naj prepreči, da bi se sedanje težke razmere podaljšale.“

Iz uradnih virov so sporočili, da je britanska vlada pristala, da iz svojih zalog da na razpolago 200.000 tona. Na ta način bo pomagala Italiji in drugim državam, ki jih je prizadela pomanjkanje.

Voditelj britanskega prehranjevalnega odposlanstva pri mehanizmu Maurice Hutton je stavil ponudbo, na podlagi katere se nato predlagalo, da bi 60.000 ton nakazali Daljnemu Vzhodu, predvsem Indiji. 60.000 ton britanskemu zasedbenemu področju v Nemčiji, 60.000 ton državam, ki jih podpira UNRRA, 20.000 ton pa ostalim potrebni državam.

Med britanskimi funkcionarji in ustanovo UNRRA so v teku razgovori o tem, katere ladje naj bi uporabili, da bodo potrebne države dobile hrano s tropskega območja. Med njimi je Kanada, za se obvezati, da boša avgusta in septembra nadoknadila izpade britanske zaloge.

Mednarodna svetovna prehranska konferenca v Montrealu je bila na poti v omenjeno mesto, kjer milijon korcor-tit, ki je namenjeno stradalnim državam, ki ga bodo iz Montreala razposlali na vse strani.

Melani uradno za prehrano je dobila Veliki Britaniji 1.235.000 ton sladkorja. Urad je nakazal blago

Danes pričetek v Parizu

Francijo bo zastopal Bidault

PARIZ, 25. aprila — Danes se bo začela v luksemburški palači v Parizu konferenca zunanjih ministrov, za katero je že vse pripravljeno. Kot je znano, je glavna naloga konference sestava mirovnih pogodb z Italijo, Madžarsko, Bolgarijo, Romunijo in Finsko. Poročajo, da je prva na dnevnem redu mirovna pogodba z Italijo.

Francoska vlada je objavila, da so včeraj na seji po govoru zunanjega ministra Bidaulta soglasno sklenili francosko politično zadržanje na mirovni konferenci. Včerajšnji večerni komunikje je javil, da bo Francijo zastopal zunanji minister Bidault.

Prvi je prišel včeraj v Pariz ameriški zunanji minister Byrnes. Spremljala sta ga senatorja O'Connell in Valdenberg. Kmalu za tem je prišel novi britanski veleposlanik v Sovjetski zvezi, in sicer iz Ankare, kjer je bil doslej. Zvečer sta prišla z letalom sovjetski zunanji minister Molotov in Andrej Višinski. Stevilni sovjetski delegati so bili v Parizu že prej. Bevin je odpotoval iz Londona danes v plovih jutranjih urah; spremljal ga bodo njegovi glavni svetovci. Ostali člani britanske delegacije so bili v Parizu že včeraj.

Novega termina za sklicanje mirovne konference, ki bo sledila razgovorom zunanjih ministrov, še niso objavili.

Češkoslovaški zunanji minister Jan Masaryk je izrazil veleposlaniku v Parizu, da bo zastopal na konferenci v Parizu, v kateri Češkoslovaška zahteva, da sprejmejo ob priliki razpravljanja o nemškem vprašanju na dnevnem red tudi češkoslovaške zahteve v pogledu popravne meje z Nemčijo.

Poročajo, da so preloži sestanke namestnikov britanskega, ameriškega, sovjetskega in francoskega zunanjega ministra, ki bi moral biti včeraj v Parizu, in sicer zaradi odsotnosti sovjetskega veleposlanika v Veliki Britaniji Fjodorja Guseva. Sestanke bo danes Gusev iz moral iti naproti Molotovu. Iz uradnih virov poročajo, da na današnjem sestanku ne bodo razpravljali o pomembnih stvareh, marveč bodo obravnavali vprašanje priprave za sestanek starih ministrov. Verjetno je, da pred petkom ne bodo imeli pravih razgovorov.

Georges Bidault se je rodil leta 1900. Je istočasno gost in najmlajši član na drugem zasedanju Sveta zunanjih ministrov. Dosegel je slavo slavnega pisatelja kot urednik pariskega dnevnika «L'Aurore». Kot oče je bil med svojimi kolegi gotovo najbolj prekan. Pojedajo ga precejšnje množice francoske mladosti. Čeprav ni prehodil redne poti francoske diplomacije (Quai d'Orsay) se mu ob izjavljanih pojavi na obrazu radica, pred javnostjo ne izgubi mirnosti; je zorda duhovitejši, včasih ostrejši in opreznosti od ostalih treh.

Vprašanje, ali bo zastopnik Francije, so včeraj ugodno rešili.

Minister Vjačeslav Mihajlovič Skrijabin (člove ime je spremenil v rusko besedo «Molotov», kar pomeni «skladivar») je prejel mlajši od prvih dveh. Rojen je bil leta 1890. Je kot študent bil revolucionar. Zaradi svojega prepričanja so ga izgnali in zaprli. Je zelo izobražen; poučeval je na solah v Kazanu in na leningrajski univerzi. Ko je bil v zaporu, je dolgo ure predel pri knjigah. Je zvit in premočen pristav Stalina. Ima se s politiki v oblasti in obvladuje tudi svoje vzemirjenje, kar pa ne pomeni, da ne izgublja mirnosti, ko vidi, da je to z ozirom na okoliščine potrebno.

Minister Vjačeslav Mihajlovič Skrijabin (člove ime je spremenil v rusko besedo «Molotov», kar pomeni «skladivar») je prejel mlajši od prvih dveh. Rojen je bil leta 1890. Je kot študent bil revolucionar. Zaradi svojega prepričanja so ga izgnali in zaprli. Je zelo izobražen; poučeval je na solah v Kazanu in na leningrajski univerzi. Ko je bil v zaporu, je dolgo ure predel pri knjigah. Je zvit in premočen pristav Stalina. Ima se s politiki v oblasti in obvladuje tudi svoje vzemirjenje, kar pa ne pomeni, da ne izgublja mirnosti, ko vidi, da je to z ozirom na okoliščine potrebno.

PROGLAS NEMŠKE ENOTNE SOCIALISTIČNE STRANKE

London, 25. aprila

Nemška enotna socialistična stranka, ki je nastala po združitvi social-komunistične stranke, je včeraj izdala preglas, v katerem pravi: «Enotna socialistična stranka se zavzema za ustanovitve demokratične, parlamentarne in proutifistične republike, obseva vsako separatistično težnjo in se odločno izjavi za nemško združevanje in neodvisnost nemške države; stremi k odpravi militarizma ter si zadalja nalogo ustvariti agrarno reformo demokratiške znanja in se boriti za vzpostavitev sindikalnih pravic.

AMERIŠKI SENAT O POSOJILU BRITANJI

London, 25. aprila

Včeraj so v senatu obnovili razpravo o anglo-ameriškem finančnem sporazumu. Voditelj demokratske stranke senator Barkley je izjavil, da ima namen nadaljevati z razgovori v senatu, če potrebno vse polje, dokler ne bodo sprejeti veljavni zakonodajni ukrepi. Ki jih je predlagal Truman. Med njimi so sklepi o posojilu Veliki Britaniji o razveljavi vojaške obveznosti na nadaljnji čas. Senator Barkley je izjavil, da imajo številni člani senata znaten vtis, da bodo zasedanja odgodili na mesec julij, in sicer ne glede na uspehe, ki so jih dosegli pri omenjenih ukrepih.

„Ne moremo upati niti na mir niti na procvit, dokler drugi narodi zaradi pomanjkanja, bolezni in nesreče siradajo najnujnejših sredstev za obstoj. Združeni narodi, prav posebno pa še produktivne države, morajo začeti skupno akcijo, ki naj prepreči, da bi se sedanje težke razmere podaljšale.“

Iz uradnih virov so sporočili, da je britanska vlada pristala, da iz svojih zalog da na razpolago 200.000 tona. Na ta način bo pomagala Italiji in drugim državam, ki jih je prizadela pomanjkanje.

Voditelj britanskega prehranjevalnega odposlanstva pri mehanizmu Maurice Hutton je stavil ponudbo, na podlagi katere se nato predlagalo, da bi 60.000 ton nakazali Daljnemu Vzhodu, predvsem Indiji. 60.000 ton britanskemu zasedbenemu področju v Nemčiji, 60.000 ton državam, ki jih podpira UNRRA, 20.000 ton pa ostalim potrebni državam.

Med britanskimi funkcionarji in ustanovo UNRRA so v teku razgovori o tem, katere ladje naj bi uporabili, da bodo potrebne države dobile hrano s tropskega območja. Med njimi je Kanada, za se obvezati, da boša avgusta in septembra nadoknadila izpade britanske zaloge.

Mednarodna svetovna prehranska konferenca v Montrealu je bila na poti v omenjeno mesto, kjer milijon korcor-tit, ki je namenjeno stradalnim državam, ki ga bodo iz Montreala razposlali na vse strani.

Melani uradno za prehrano je dobila Veliki Britaniji 1.235.000 ton sladkorja. Urad je nakazal blago

ZAPISKI

„Slovenij“ ali „Windisch“

«Koroška kronika», glasilo Britanske obveščevalne službe na Koroškem, je nedavno pod glavnim naslovom objavila naslednji članek:

Sedemdeset let je trajala na Koroškem borba slovenske manjšine za pouk v materinem jeziku in šoli, a vse zaman. V zadnjem času moramo poudariti, da smo tudi tu vki vsim težavam prešli mrtvo točko.

Eden izmed številnih razlogov proti slovenskemu šolanju, ki so ga vztrajno navajali, je bil tudi ta, da jezik koroških Slovencev sploh ni slovenski, ker ti ljudje govorijo le «windisch», kar naj pomeni mešanico slovenskih in nemških besed, kjer pa vključ vsemu prevladuje nemščina. Pedagogika na Koroškem je bila celo tako daleč, da je slovenski pouk na pripravi postavila na podlago koroškega narčaja, ali bolje, celovskega «windisch» jezika.

Da bo enkrat tudi na tem področju zavladala jasnost, si pogledajmo, kaj je prav za prav «windisch» jezik. Slovenci na Koroškem se sami nikdar ne imenujejo «windisch». Oni se kličejo «Slovenji» in narečju, ki si «skoro doledno izpušča». Večina Slovencev žuti v besedi «windisch» nekaj samolilnega, ker je bila to pač najpogostejša nacijska psovka za Slovence. Toda potreba ni, da je vedno nekaj samolilnega. Beseda je prišla k nam od severnih Slovencev. Beseda «Slovenec», je naravna: Slovo je beseda in Slovencev človek, a katerim so se lahko spoznameli. Nemec je pomenil ne-nemega človeka, a katerega si Slovencev hiao mogli razgovarjati, ker njihovega jezika niso poznali. Bolj naravnih in preproštih imen si Slovenci ne bi mogli izbrati. Kakšen pa je potem jezik koroških Slovencev? O tej stvari najrajši govorijo ljudje, ki slovenskine ne obvladajo, ali tisti, ki se materinje jezika niso nikoli učili.

Kjer koli se narod naslanja na sosedo, bo prevzel od njega več ali manj besed, posebno še, če je od njega kakor koli odvisen. Nemci so prevzeli od Rimljanov silno veliko besed in so svoj jezik pred nedavnim «čistili». Prav tako so Nemci tudi od Slovencev prevzeli veliko besed. Slovensko «orlo» je postalo nemški «Arl», «Pietisches» itd. Zanimiv je proces spajanja nemščine in slovensčine pri krajevnih imenih. Slovensko ime je bilo Loka, nemško pravilo temu Au. Če je obe besedi združili in iz «Loka» — Au je nastal Lugau. Takih primerov bi lahko našli nekončno dolgo vrsto. Pri tem seveda ne bi mogli zanikati, da imamo tudi mi veliko nemških izpajkanih besed.

Kdor torej pravi, da je naša govorica na Koroškem drug in ne slovenski jezik, ta se moti in ne pozna razvojne poti našega jezika.

To kar mi govorimo, ni drugi jezik, pač je slovenski narečje, pri katerem so razlike a književno slovenskino zato tako velike, ker se mi nismo niti priključili izobraževanju v materinščini in smo zato jezikovno zaostali.

Ge greste v St. Pavel v Labudski dolini in vprašate kmetja na polju: «Saeen Sie Welzen?», vam običajno ne bo odgovoril. Če pa mu rečete: «Saez Waaz?», vam bo gotovo takoj dal odgovor. Kaj hočemo? Imajo pač svoje narečje. Nihče se ci trdi, da v St. Pavlu ne govorijo nemško. Nasprotno pa hočejo nam dopovedati, da govorimo mi «windisch». Narečje je pač jezik vsakdanje uporabe; ki ga v pisani besedi ne moremo uporabljati. Kar so pri petju note, to je pri jeziku pravilna. In če mi pravopis ne obviadamo, pač ni naša krivda. Mislim, da se bo z novo šolsko ureditvijo tudi to popravilo, če bo objektivna dobra volja.

PERZIJSKA CENZURA

Washington, 25. aprila

V torek zvečer so sporočili da je perzijski ministrski predsednik Sultaneh obvestil ameriško zunanjo ministrstvo da Perzija ni storila nobenega cenzurnega ukrepa v pogledu novice, ki jih taji dopisniki pošiljajo iz države. Izjema sta bili je dve Timesovi brozjavki.

Po poročilu ameriškega zunanjega ministra je perzijski ministrski predsednik izjavil, da ne bo cenzurirana nobena novica, ki ne bo nasprotovala pogodb, ki so jo podpisali v Madridu leta 1932. Ta pogodba daje državam podpisnikom pravico, da zabranijo oddajo vsake brozjavke, ki bi se lahko zdelo nevarna v pogledu državne varnosti, ali bi nasprotovala zakonom, javnemu redu in morali.

OB PRVI OBLETNICI

Varšava, 25. aprila

Ob prvi obletnici poljsko-sovjetske pogodbe sta predsednik Bierut in ministrski predsednik Morawski izmenjala brozjavki s Stalinom in zunanjim ministrom Molotovom.

JAPONSKE VOLITVE NOBENA STRANKA ABSOLUTNE VEČINE

Tokio, 25. aprila

General MacArthur je označil izid japonskih volitev kot velik korak proti demokraciji. Dejal je, da so se volitve razvijale na povsem redem in pravičen način. Glasovalo je več kot 73% volivcev; od teh je bilo 66% žensk, ki so lahko prvič glasovale. Med 466 poslanci, ki so jih izvolili, je samo šest poklicnih politikov.

«Reuters» poudarja, da so pri volitvah zmagali konservativni elementi japonske politike, nobena stranka pa ni dobila absolutne večine.

RAZPRAVA V NÜRNBERGU

V letih od 1940 do 1943 pobitih 2 milijona Židov

Areacija Streicherjevega brata

Nürnberg, 25. aprila. Porodajo, da so aretirali Maxa Streicherja, brata Juliusa Streicherja, znanega preganjalca Židov, ki je med obtoženci na nürnberškem procesu. Maxa Streicherja so aretirali na Južnem Bavarskem in ga so sodilo vojaško sodišče, ker je v svoji hiši skrival orožje.

V začetku preteklega tedna je nadaljeval obrambo govor bivši namestnik šefa Gestapa Kaltenbrunner, za njim pa je kot prvi obrambna priča nastopil Rudolf Hoess, ki je bil od 1940 do 1943 po veljavnosti taborišča Auschwitz.

Hoess je izjavil: »V času ko sem bil jaz poveljnik taborišča v Auschwitzu, je umrlo 2 milijona Židov — mož, žena in otrok. Leta 1941 sem imel sestanek s Himmlerjem v Berlinu; dejal mi je, da mora biti Auschwitz taborišče uničen, ker je Hitler odločil, da ga izloči iz sveta. Taborišče je moglo sprejeti 140 tisoč oseb. Vse strazsko osebje je moralo priti iz strogo molčevnosti. Vsa postopila so bila skrita v gozdovih zaradi tega, da ni nihče mogel vedeti, koliko žrtv so pripeljali v taborišče. Vsek dan so pripeljali v taborišče 2 veka a po 2000 žrtvami.

Vse žrtve so oropali in jih nato sežgali. Niso vedele, kak konec jih čaka. Vsa vrata so imela table z napisli v različnih jezikih, na katerih je pisalo »eksplozijska opozorila«.

Zagovor »svetovnega duhovnika«

Alfred Rosenberg, nacist, 53 let star, rojen v Sovjetski zvezi, ki je bil »svetovni duhovnik« hitlerjevih raznih teorij, je prišel v kloj za priče, da bi položil račun o svojem nacističnem delovanju. Opredelil se je kot nasprotnik nacističnih verskih preganjanj. Ker se je protivil zapletu samostanov, ki jih je izvajal Gestapo, je prišel v nesoglasja s Himmlerjem. Rosenberg je med drugim tudi dejal, da je kot minister vzhodnih zadev bil predolgo izdal ukaz za vzpostavitve verske svobode v teh področjih. Ko ga je zasliševal ameriški tožilec o odredbah, ki so jih izdali za prisilno delo Sovjetov za nemško industrijo in poljedelstvo, je dejal: »To smo morali storiti zaradi tega, da bi preprečili tistim, ki so se odtegnili od dela, da bi se sprehajali po cestah.

Ameriški tožilec Dodge je predstavljal spomeniko, ki jo je napisal Bornmann, v kateri predlaga za zmanjšanje prebivalstva osvojenih slovaških predelov sterilizacij. »Pustimo, naj prebivalstvo Kijeva umira od lakote — nadaljuje spomenika. Ukinito šole in sanitetno službo za Slovence. Ni potrebno, da bi znali šteti od 1 do 100, če bodo delali za nas.

Hans Frank priznava, da je sodeloval pri ubijanju Židov

Na nürnberškem sodišču je 46 letni Hans Frank, bivši generalni guverner Poljske, ki je poznan k obrambi, priznal, da je sodeloval pri uničevanju Židov. Frank je zanimal, da bi bil član SS in je izjavil, da ko so propadli

njegova prizadevanja za zagotovitev popolne neodvisnosti pravosodne uprave Tretjega rajha, je bilo sodstvo podrejeno interesom države.

»V svoji notranjosti — je dejal — se tulin neizmerno krivega grozodejstva.

Ko ga je branilec vprašal, če je želel vojno, je Frank odgovoril: »Mi nismo želeli vojne. Naš sen je bil doseči pregled verskega pogleda z miroljubnimi sredstvi.

Ko je imenil nedavne izjave, ki jih je podal Rudolf Hoess, bivši poveljnik koncentracijskega taborišča v Auschwitzu glede odgovornosti umrtitve 2 milijonov Židov, je Frank izjavil, da mu njegova vest ne dopušča nagraditi vse odgovornosti le na osebe, ki sede na zatonci klopi; če je Hitler na nje zvalil odgovornost, jo mora on deliti s njimi. Bojevali smo se proti židovstvu in dovolili strazne stvari.

Frank je nato dejal, da je namestnik podati ostavko zaradi razmer, ki so vladale na Poljskem. »Nalozilo je Führer zmetel v koš vse note, ki smo jih na njega naslovili.

Na tokovi kaznivih je Frankov državni tajnik Josef Buehler, bivši glavni guverner Poljske, označil Franka kot človeka, ki je bil proti vsem nacističnim ukrepom. Dejalo je, da je Frank vztrajal pri tem, da bi sodili poljske teroriste zakonito in da bi s poljskimi delavci, ki so jih vpoklicali na delo, previdno ravnali. Frank — je dejal Buehler, — je vztrajal zahteval od Himmlerja, da bi osvobodil 50 ali 80 tisoč oseb, ki so jih po vstaji v Vavčavi 1. 1944 poslali v koncentracijska taborišča.

Goering obtožen, da je skušal prestrašiti pričo

Goering je bil včeraj obtožen, da je skušal s pomočjo svojega odveta predstavi razbremenitve pričo. Grozilo je bilo namenjeno dr. Hansu Bernhardtju von Glasievusu, ki je priča za živnega notranjega ministra Wilhelma Frika in proti drugemu obtožencu Hilmaru Schachtu. Na zahtevo predsednika, naj da pojasnila o teh grozljah, je Goeringov odvjetnik odgovoril, da je von Glasievus dal Schachtu koristen informacije o sorodnikih žene maršala Blomberga, ki je pred kratkim umrla in da on nasprotuje, da bi se razpravljalo na procesu o zasebnem življenju pokojnega maršala.

Von Glasievus je včeraj izpovedal pred sodiščem, da okolščine, ki so povzročile Goeringovo nasprotovanje, nimajo ničesar skupnega z Blombergom temveč samo s Goeringom samim, ki z viteškimi izjavami, da brani mrtvega, skuša braniti samega sebe. Pred je von Glasievus s svojo izpovedjo v korist Frika dejal, da je treba Goeringu priplati odgovornost za ustanovitve Gestapa in za uvedbo sistema političnih zločinov. Prikovala ohramba se je začela s predložitvijo dokumentarnih dokazov, ki dokazujejo, da obtoženeц ni vedel o Hitlerjevih nadaljšanih namelih in da ni kriv zaradi delovanja Gestapa in pri ustanovitvi koncentracijskih taborišč.

UPOR V KAZNILNICI SAN VITTORE ZATRT

MILANO, 25. aprila. — Včeraj ob 11.30 uri so oddelki bersaljerov divizije »Folgore« vstopili v notranjost zaporov San Vittore, kjer glavni vhod na trgu Flangieri je po premaganju ovir, ki so jih branili uporniki, so dosegli dvorišče.

Vse ostale oddelke za vzdrževanje javnega reda so obkrožile kaznilnice. Zunanjo so se silili siričiti orožja bersaljerov, ki so naspremovali proti upornikom. Malo pred pričetkom akcije, ki jo imajo za zaključeno, so odstranili častnike s trga Flangieri in jih posilili za napreke. Premik sil karabinerjev in agentov se je nadaljeval vse dopoldne.

Zavzeli so vse strateške točke in postavili novo orožje. Stafete na motorjih vdirajo zvezo med različni oddelki. Neizmerna množica stoji vedno okrog področja, ki ga imajo zasledene celice. Sile v bojni opremi in druge ob vhodu v zapore so pred vdorom bersaljerov zasedle zidni pas po prekrasnejši prehoda za strazne. Intenzivno streljanje se je začelo med obema strankama že ob 10. uri. Nato je ogenj upornikov postal vedno sibilnejši, dokler ni skoraj zamrl. Ob 11.30 uri so vdirali bersaljeri divizije »Folgore« v notranjost zaporov.

Notranji minister Romita je na vprašanje zaštopnika lista »Avanti« o uporu priporočil v San Vittore, poton ko je izjavil, da ga je pripisovati pobudi združenih kriminalcev, katerim so se potem pridružili fašistični zločinci in nekateri partizani, dejal, da je izdal stroge odredbe, da bodo odkrili vire, iz katerega so se uporniki oborožili.

Ob 16. uri so uporniki v kaznilnici San Vittore razobesili belo zastavo in kmalu potem so se predali. Prvim belim zastavam, ki so jih vintili uporniki so se pridruživale v kratkem še mnoge druge. Bilo je videti, da je upor bil popolnoma zatrt.

»Pravda je poročala, da bodo na podlagi petletne dvigljivi sovjetke proizvodnje leta na 127 milijonov funtov letno; in sicer do leta 1950. To je predstavlja 7 procentov prirovnika, ki ga je uporabljal v letu 1940.

T R S T

IZREDNO POROTNO SODIŠČE

Prva smrtna obsodba

Maraspin obsojen na smrt, Carollo na 24 let ječe

Včeraj dopoldne se je nadaljevala in popoldne zaključila razprava proti naredniku Luigi Maraspinu in Giuseppe Carollo, starejši bivši prostovoljne milice za narodno zaščito.

Med prvimi izpovedbami priče je bil jasec opisa, ki ga je podal profesor Constantinides; Maraspin, ki je brat ubijalca in so ga leta 1918 obsojili na 4 mesece zapora zaradi polkusa tatvine, je prišopat, nagel jeze in je bolehal v mladih letih za pododvorno bojaznost, kar pa v vsakem primeru izključuje kakršno koli zmanjšanje umske zmogljivosti in dejanj.

Tečaj za slovenske učitelje

Zaveznika vojaška uprava je javila, da rabijo za slovenske osnovne šole na področju A veliko število usposobljenih učiteljev z znanjem slovenskega jezika.

Glavni stan Zaveznike vojaške uprave v Julijaki krajini je izdal odredbo št. 113, 21. aprila 1946, iz katere je razvidno, da bodo ustanovili pripravljalni tečaj za slovenske učitelje na učiteljsku v Gorici.

Natečaj bo trajal šest mesecev in udeleženci bodo prejeli isto plačo kot učitelji osnovnih šol, ki so prvi nastopili svoje učiteljsko mesto. Nadaljevali podatke glede položaja za sprejem kandidatov v natečaj bo dal častnik-nadčelnik prosvetnega oddelka pri Zavezniki vojaški upravi.

Gledališče Fenice

7. Welfare Entertainment predvaja danes zvečer vateletsko predstavo in revijo »International Fantasia«. Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

Ladjedelnice v Belfastu

Belfast je eno izmed največjih središč britanskega ladjedelnstva; iz teh ladjedelnice so izpolne nekatere največje trgovske in vojne ladje na vse konce sveta. V preteklih letih je bila gradnja ladij v Belfastu največja med vsemi ladjedelnicami mestu na svetu. Največje in najboljše ladjedelnice na svetu — Harland and Wolff — stoje v Belfastu. Za časa poslednje vojne so te ladjedelnice zgradile niti manj kot 170 vojnih ladij, razen številnih popravil, pregraditve in izpopolnitve. Danes so belgijske ladjedelnice bolj opremljene kot kdaj koli prej in gledajo z zaupanjem v bodočnost, ko šele spoznajo svoj veliki mirnodobni nalet pod glasom: »Ladje za ves svet. Slika nam kaže veliko so za ladijski vječnik ladje v delavnici ladjedelnice Harland and Wolff.

P. G. WODEHOUSE

NOVINAR PSMITH

»Z velikim zanimanjem sem prebral vaše zaglavje,« je dejal Psmith. »Moj bi bom, toda zdaj se mi, da je vaše delo bilo takšno, kakršnemu svet ne more dovoliti, da preneha.

Mzli obraz častiljivega Edwina je skrčil v blede nemirnosti. »Veselač,« je nadaljeval Psmith. »Razumel sem, da želi prijatelj Windsor prav v tem trenutku pospešiti njegov konec. Iz takih budnih protislovij, iz takih sporov osebnih pojmovanj je sestavljeno to, kar imenujemo življenje. Tu imamo z ene strani...

Prikazal se je mrč, ki je imel orehu podoben obraz in ki ga je dotle prikival hrbet nekega drugega debelega gospoda; tudi ta je recitiral svojo vlogo.

»Kdo je ta Windsor?« Z Windsorjem želimo govoriti! Skozi stiri leti sem neprestano sodeloval pri tem listu, razen ko sem bil zaradi vredenja prisiljen silavke boati in popolnoma sem prepričan, da so v

Posebno dramatična je bila izpoved Josepha Cattaruzzi, ki so jo odpejali v Nemčijo po zaslugi Maraspina in ki je še čudežno rešila iz taborišča mučenja. Njena hčerka Luisa, ki so skupno z njo aretirali, se žal ni več vrnila ter ne vedo ničesar o njeni usodi. Priča se je obrnila k obtožencu in ga obupano vprašala: »Povej mi vsaj, kje je umrla moja hčerka. Luthmann Santa je potrdila krivdo Maraspina, katero je potrdil njen mož pred svojih odhodom v Nemčijo, od kod se ni več vrnil. Bili Mariji je okrutnost Maraspina za vedno vzela sina Bruna. Maria Casali ima še v spominu udarce, ki jih ji je zadal Maraspin in njegovi pomagači.

Vašna je bila izpoved dr. Maria Petrucci, ki je vstopil v prostovoljno milico za narodno zaščito na odredbo narodnega osvobodilnega odbora iz obveševalnih namenov, ki je izjavil, da je milica delovala na lastno prst in izročila toliko nesrečnikov Nemcem. Nato so pričale še tri druge priče, ki so potrdile brezumlno delovanje Maraspina, ki je bil pravi »deus ex machina« gnezda v ulici Ferriera.

Po govoru državnega tožila, ki je zahteval za Maraspina smrtno kazen in po govorih branilcev, je sodišče po dolgem posvetovanju izreklo prvo smrtno obsodbo z ustrezno v hrbet proti Maraspinu, katerega so skupno s Carollo, ki so ga obsojili na 24 let z zakonskimi posledicami, spoznali za krivega zločina, da je pomagal sovražniku v smislu člena 51 vojaškega kazenskega zakonika.

Maraspin more proti tej obsodbi vložiti pritožbo na kasacijsko sodišče. Če bi sodišče obsodbo potrdilo, je ne bodo mogli izvršiti brez odobritve vrhovnega poveljnika zaveznikov sil na sredozemskem področju.

Predsednik Nachlich, državni tožilec Ghersa, ljudski sodnik: Metelli, Schott, Brattina, Michelsch.

JUL. KRAJINA

Preklje domnevnih obmejnih spopadov pri Kobariidu

TRST, 25. aprila. Trinajsti korpus je uradno prekljal, da bi bili na kobariškem področju spopadi med Jugoslovani in med ameriški ali britanskimi četami. Edina incidenta, o katerih naj bi bili že poročali, sta bila malo važna spopada med policijo in oboježenimi civilisti ob zahodni meji Juljske krajine.

Ukaz št. 117 ZVIBANJE ODSKODNINE DAVČNIM IZTERJEVALCEM

TRST, 25. aprila. Zaveznika vojaška uprava je objavila ukaz št. 117 z veljavnostjo od 1. maja 1946, a katerim povzbuje odszkodnino davčnim izterjevalcem na davkih, ki jih izterjajo.

Izpred izrednega porotnega sodišča

Razprava proti generalu Esposito ter enajstim kolaboracionistom

Včeraj dopoldne se je pred izrednim porotnim sodiščem začela razprava proti generalu Esposito in njegovim tovarišem.

Malop do devet uri so obtoženci, general Giovanni Esposito, general Armando D'Aquino, polkovnik Franco Pirelli, odvjetnik-stotnik Riccardo Goetter-Wondrich, polkovnik Antonio Ruzier, polkovnik Angelo Giarratano, polkovnik Filiberto Benedetti, polkovnik zdravnik Federico Bugliarello in Giuseppe Affrati, stopili v sodno dvorano. Trije obtoženci, ki sicer: polkovnik Giovanni D'Amore, stotnik Tomaso Carbone in podpolkovnik Giovanni Salvo se skrivajo.

Sodišče, je pod vodstvom predsednika dr. Maria Themesa, in naslednjih ljudskih sodnikov: Antonia Apollonia, Guida Milettija, Stanislava Cussetta, Eduarda Janovicha in Leonarda Ruga, ki je doležen za namestnika. Odvjetnik Cesare Piccoli zastopa javno tožilstvo.

General Esposito, general D'Aquino, polkovnik Pirelli in odvjetnik-stotnik Goetter-Wondrich, morajo med drugim skupnega skrivati polkovnikom D'Amore, odgovarjati za zločine, ki jih predvideva člen 51 vojaškega kazenskega zakonika, ki so kaznivi z največjimi kaznimi.

Kopanje v Barkovljah

Vrilec dolžnosti poveljnika pristanišča sporoča, da je v področju tržaškega pristanišča med Miramarom in Zavljami dovoljeno kopanje razen v urejenih kopališčih samo na tistem delu morja, ki leži ob barkovljski obali med mestnim kopališčem in križiščem cesti na Miramar in v Tržič; prepovedano je kopanje v pristanišču pod Torstano. Kdor bo prekršil to odredbo bo kaznovan po čl. 1174 zakona o plovič z globo do 10.000 razen morebitne druge kazenske ali civilno-pravne odgovornosti. Vsi strankniki so dobili nalog, da strogo pazi, da kopalcu to odredbo upošteva.

Neuspel rop

Pred dnovi je Angela Eberharda, njegovo ženo in dva vnuka prenesli pri pretevanju dnevnega izkupička zakrinkan moč, ki je z napetimi revolverji v roki stopil v trgovino z festivami v ulici Foscolo 3. Ker je žena začela kričati, kar bi lahko opozorilo mimoidoče na dogodek, je neznanec hitro zgrabil točko, v kateri pa so bile samo lažne enega izmed vnučkov. Po tem neuspešnem ropu je neznanec odšel na avtomobil, ki ga je z delujočim motorjem čakal v bližini. Mimoidoči so uspeli zapomniti si številko avtomobila, tako da ne bo težko ugotoviti storilca, v kolikor je številka pravilna.

dejal, »ali vam smem stisniti roko?«.

Asher mu je dvomljivo ponudil roko. Psmith je jo toplo sprejel, nakar je nadaljeval: »Vaše zaglavje me je šestokrat spomnilo, ko so me boleli zobes. Spet se je vadel.

»Gospodje,« je nadaljeval, »eto je žalostni primer. Okolščine, ki jih boste gotovo priznali, ko vam bom razložil vse podrobnosti, ki so jih povzročile, so nezgodne. Vprašali ste me, kje je gospod Wilberfloss; povedati vam moram, da ne vem, kje je.

»Ne veste, je vzklil gospod Waterman.

»Ne vem. Vi tudi ne veste. Drugi, ki tudi ne vedo, Psmith je z roko pokazal na prisotne. »Nihče ne ve. Kraj, kjer je gospod Wilberfloss, je težko najti: laže bi bilo najti črna mačka, ki se v temni brezmesni noči skriva v ognelci. Preden so me sprejeli v službo pri tem listu, je moral gospod Wilberfloss — na predpis zdravnika — odpotovati, da se odpočije; odpotoval je takoj in ni pustil nobenega naslova. Ne moremo mu poslati niti pisma, ker mu je zdravnik zaupal najpopolnejši mir. Kje je, potem takem, zdaj? Kdo bi

nam mogel povedati? Morda se znajdi po starih pečelnih skalega gorovja; morda v tem trenutku beži pred dvema medvedoma ali pred divjo mačko, ki ga zasleduje; morda je na kakšnem majhnem otoku v Floridskem morčvju in polkusa, da s pomočjo mesečnih odrezkov privabi kakšnega krokodila; morda je v Kanadi, kjer pripravlja pasti za severne jelene. Nikakor nam ni dano vedeti, kje je.

Tiha osuplost je prevzela obiskovalce. Končno se je čustiljivi Edwin T. Philpotts vendar spomnil: »Kje je gospod White?« je vprašal.

»Videl je bil, kot da je to vprašanje zadelo beželo na glavo: ves zbor je namreč ponovil: »Seveda, kje je gospod Benjamin White?«

Psmith je smejal z glavo. »V Evropi. Več vam ne morem povedati. Potrošat obiskovalcev je postala se večja.

»Torej,« je vprašal gospod Asher. »Pravita, da zdaj tu ukazuje ta-je Windsor? In da to, kar doleča, moramo napraviti?« Psmith se je poklonil. »Prijatelj Asher, kot navadno

G O R I C A

Tiskovna konferenca majorja Longa

Javna dela za omejitve brezposelnosti

Zborovanja in sprevodi 1. maja bodo dovoljeni v skladu z varnostjo prebivalstva

Na tiskovni konferenci, ki jo je imel včeraj z goriskimi novinarji, je upravnik gorškega področja major Long najprej naznanil, da bodo imeli 25. april za zakoniti praznik in nato opozoril, da do sedaj oblasti niso izdale nikakršne dovoljenja za zborovanja, ki naj bi bila 1. ali 2. maja. Zborovanja in sprevodi bodo dovoljeni v skladu z varnostjo prebivalcev in bodo uživali pomoč in varstvo.

Prehajajo na vaje v streljanju s topovi pri Smartnem je major Long poudaril, da so izbrali to področje, da bi bila povzročena škoda na pridelkih čim manjša in da bodo škodo povrnili; obžaloval pa je pomanjkanje sodelovanja prebivalstva, ki je z neprestanim sabotiranjem telefonskih linij spravilo poveljstvo v položaj, da je moralo opustiti telefonsko zvezo med strelskimi središči in stražami, ki ne bodo mogle dati znaka za prenehanje streljanja, če bo kdaj vstopil v območje topniških baterij. Področje streljanja bo označeno z zastavicami in strazne bodo stale ob robovih. Oblasti so mnenja, da so s tem storile vse za preprečitev nesreč, katerih tako ne bo mogoče pripisovati zaveznikiškim silam.

O proizvodnji v predelnici, za katero je na poti iz Združenih držav novi surovi material, sporočajo, da so precejšnjo količino tkanin namenili Gorici, nadaljnjo količino pa običajem tega področja pa je objavljene cenah. Pri tej točki je major Long poudaril, da, če se bodo krajevni trgovci še nadalje branili kupovati omenjene tkanine za ohranjanje svojih izključnih interesov, bo Zaveznika vojaška uprava sama odprla trgovine za prosto prodajo javnosti.

O javnih delih, ki bodo morala zapolniti zaradi preklica zapore nad odpušči brezposelne delavce, sporočajo, da se je število oseb zaposlenih pri omenjenih delih v zadnjih treh tednih povečalo od 7 na približno 11 tisoč. Organizacije so poročile Tehničnemu uradu, ki ima v navedu povečanje krimskega povodca. Za to delo bodo znašali stroški 19 milijonov lir, od tega bodo 13 milijonov in pol potrebovali samo za material, katerega bodo izdelali na področju A. Upajo, da bodo v enem tednu lahko prišli z deli za kanalizacijo Gorice. Nadalje imajo v navedu obnovitev cestnega mosta čez Sočo, imenovanega most 9. avgusta, zgraditve šol, slovenske šolišnice v ulici Don Bosco in običajne ceste. Predvidevajo, da bo zahteva po delovni sili o blino pokrila ponudbo.

Za običajne volitve, ki bodo v prihodnosti, pripravljajo Splošni ukaz, ki bo izšel čez dva tedna in določil pravila. Branilec generala D'Aquino, je zahteval, da bi zaslišali nekatere priče, ki naj obrazložijo nekatere okoliščine. Odvjetnik Turlo, je vprašal, če je treba častnike vojske imeti za navadne zločince, ali pa za častnike, ki so vojni ujetniki. Glede na drugi primer je odvjetnik naglasil, da to sodišče ni merodajno soditi obtožencev, katere bi bilo mogoče imeti za vojne zločince.

Glede na izjave, je javni tožilec soglašal z raznimi obtožbami proti obtožencem ter je mnenja, da bi bilo treba spremiti prvo točko obtožnice proti Esposito, D'Aquino in Pirelli v smislu, da so bili poklicani, da odgovarjajo samo za dejanja, ki jih predvidevata člena 51 in 58 vojaškega kazenskega zakonika. Za Esposito bi ostal le člen 51, za katerega je zahteval izločitev, toda v tem oziru bi morali voditi preiskavo vojaško tehnične značaja. Preiskave naj bi izvedli generali iz strokovnjaki, ki se naj izjavi o zahtevah, če je Esposito napravil vse svoje dolžnosti kot poveljnik na obrambo Trsta, da bi preprečil, da bi Nemci vdrli v mesto.

Po enurnem posvetovanju se je sodišče odločilo na podlagi zahteve javnega tožila, sestaviti Komisijo iz poveljnikov vojaških predizidjev iz Rima in Firenca. Komisija bo morala dati v teku dveh mesecev svoje izjave. Sodišče je nato odredilo, naj se izloči odstavek A obtožnice proti generalu Esposito.

Popoldanska razprava se je začela z zagovorom generala Esposito, ki je v dolgem govoru pojasnil vzroke zaradi katerih je prevzel mesto in deloval v času od 8. septembra 1943 naprej. Ko mu je predsednik dejal, da je bil naklonjen fašizmu in poleg tega tudi nacizmu, je obtoženeц odgovoril, da ni bil drugega kot vojak, ki je branil koristi svojih vojakov.

Ob 19.20 je predsednik prekinil razpravo in jo preložil na petek zjutraj ob 9. uri.

ste s svojo razumnostjo takoj zadeli pravo točko. Prijatelj Windsor je zdaj tu ravnanje, ki odloča. Je moč ostrga značaja in strogo go-spoduje; ni človeka na zemlji, ki bi mu mogel nasprotovati in niti jaz nimam moči, da ga preprečim, naj preklje svoje odredbe. Se več: če mu včas pri sestavljanju lista svetujem, ga draži. Meni, da »Ladjetrenotki« nujno potrebujejo popolno prenosno, ki jo bo natančno in dobesedno izvedel. Ni dvoma, da bi bil pripravjen sprejeti vaše sodelovanje, če bi soglašali z njegovim pojmovanjem. Dobrovoljno bi sprejel oja kakšne znanilive rokobombe, kakšne železnice, ali kakšnega drugega podobnega dogodka; toda...»

»Nikdar nisem slišal kaj takšnega,« ga je jezo prekinil gospod Waterman.

Psmith je vzdihnil; nato je odgovoril: »Nekdaj — daleč v mojih spominih — sem rekel nekemu prijatelju, ki se je imenoval Spiller: »Prijatelj Spiller, nikar ne zamenjaj nenavadnih dogodkov z neverjetnimi! To je pravilo mojega življenja. Res je, da podvrateljenjka navadno ne izvrši

takšnega ropa in kar prevzame poveljstvo nad listom; toda, ali je takšna stvar neverjetna? Ni, na žalost! In prijatelj Windsor je napravil prav tako. Ravno v tem, prijatelj Asher in vi, gospodje, ste se zmotili. Nenavaden dogodek ste zamenili z neverjetnim!«

»Kaj moramo potem napraviti?«, je vzklil gospod Asher. »Mislim, da lahko samo takrate. To je samo pokušnja. Morebiti, da bo gospod Wilberfloss — če se bo mogel izogniti medvedom in divjim mačkam — ob svoji vrnitvi na ravnotežje mesto lista odločil, da sedanjih smernic ne smemo več slediti. Deset tednov bo odsotens.

»Deset tednov!«

»Mislim, da bodo njegove politike trajale tako dolgo. Do tedaj, najbolje bi bilo — če vam smem svetovati — da bi počakali. Lahko zaupate meni: vaš korist bodo imel vedno v vidu. Kadar bodo vaše misli postale žalostne, recite sami sebi: »Ne boj se: Psmith ima mojo korist pred očmi.«

»Veselač mi je tega Windsorja rad spoznal,« je dejal gospod Asher. Psmith je smejal z glavo. (Nadaljevanje prihodnjega)

Mešno županstvo v Gorici obvešča, da bo z 29. aprilom t. l. sprejemena taciata užitniškega davka za vinske plače, kakor določa Splošna odredba št. 115 Zaveznike vojaške uprave, ki je stopila v veljavo 11. aprila t. l. Nova tarifa užitniškega davka je naslednja: 1) navadna vina 500 liri; 2) pakota, škib in polsko vino 250; 3) fina vina 1000; vse troje na hl; 4) vina v steklenicah 10 liri na steklenico; 5) penca vina v steklenicah 50 liri na steklenico; 6) jabolčnik, hrusevec in druge plače iz sadnega soka 300 liri; 7) navadni in prekuhani most 450; 8) koncentrirani most 1350; vse troje na hl; 9) avče grozdje za vino 325 liri za steklo.

Vsi, ki prodajajo omenjene plače, so dolžni naznaniti mestnemu užitniškemu uradu, koliko tega blaga imajo v zalogi dne 20. aprila 1946.

Takse na pse
Mešno županstvo v Gorici obvešča vse lastnike psov, da morajo na Davčnem uradu — občinske takse (okence št. 1) prevzeti značko za določ plačne takse na pse za leto 1946. Značke bodo brezplačno in jih je treba dvigniti do 16. maja 1946.

Motorno kolo se je vnelo
Včeraj se je v avtomobilski garaži Cusulin v ulici 24. maja nadomada vnelo motorno kolo, kar je povzročilo požar na napravah. Na pomoč so prihiteli gasilci, ki so preprečili nadaljnjo škodo. Kljub temu znaša škoda približno 80 tisoč liri.

RADIO
Četrtek, 25. aprila:
17. prenos iz Virmia; 18. zenska